

Sygn. akt VU 1742/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2013 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Marek

Protokolant: Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 września 2012 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 5 września 2012 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. P. prawo do emerytury od dnia 28 września 2012 r.,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 1742/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 5 września 2012 r. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zgodnie z art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy w ilości co najmniej 25 lat. Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia „Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Zgodnie z tym

wzorem zakład pracy ma obowiązek w wydanym pracownikowi dla celów emerytalnych świadectwie pracy określić charakter prac ściśle wg wykazu, działu i pozycji w/w rozporządzenia i podać stanowiska zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia właściwego ministra.

Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnia wymienionych warunków, ponieważ nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat. Zakład podał, że nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach następujących okresów:

- od 2 sierpnia 1971 r. do 27 października 1971 r. i od 16 listopada 1973 r. do 31 grudnia 1975 r. w Przedsiębiorstwie (...)

(...) w C.,

- od 13 marca 1976 r. do 14 czerwca 1982 r. we (...) Zakładach (...) we W.,

- od 28 czerwca 1982 r. do 31 stycznia 1989 r. w Kopalniach (...) w Z..

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca domagając się zaliczenia spornych okresów do pracy w warunkach szczególnych i przyznania świadczenia emerytalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. P.60 lat ukończył (...)Legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze 27 lat i 26 dni. W okresie od 2 sierpnia 1971 r. do 31 grudnia 1975 r. (w tym służba wojskowa odbyta w okresie od 28 października 1971 r. do 10 listopada 1973 r.) wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...)w C.jako maszynista typograficzny. Na stanowisku tym zajmował się montowaniem form drukarskich ze stopu pokrytego cyną i ołowiem oraz drukowaniem. W okresie od 13 marca 1976 r. do 14 czerwca 1982 r. wnioskodawca zatrudniony był we (...) Zakładach (...)we W.także jako maszynista maszyn typograficznych. Zajmował się montowaniem form drukarskich ze stopu pokrytego cyną i ołowiem oraz drukowaniem. W okresie od 28 czerwca 1982 r. do 31 stycznia 1989 r. wnioskodawca zatrudniony był w Kopalniach (...)w Z.. Na początku pracował jako maszynista urządzeń krusząco – sortujących. Na tym stanowisku zajmował się przerabianiem urobku (obsługa urządzenia do kruszenia hałd). W1984 r. wnioskodawca ukończył stosowny kurs i został operatorem spycharki. Na tym stanowisku zajmował się zrywaniem skały i przesuwaniem pługiem urobku, który zabierany był przez koparki. Wnioskodawca w zakładzie tym nie wykonywał innych –poza wskazanymi - czynności.

D: - akta ZUS,

- zeznania świadków A. B., W. B., W. K., G. P., E. S., P. T. k. 52 – 54,

- przesłuchanie wnioskodawcy k. 54

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt.1, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w

szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W sprawie bezspornym był to, czy na dzień 01 stycznia 1999r. miał wymagany przepisem art. 27 ustawy emerytalnej okres składkowy i nieskładkowy - 25 lat oraz - w dniu (...) – ukończył 60 lat.

Sporną kwestią pozostawało natomiast to, czy wnioskodawca legitymuje się stażem 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zaznaczyć przy tym należy, że okres ten może przypadać wyłącznie do dnia 31 grudnia 1998r. (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

W świetle § 2 Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zakład pracy winien wydać pracownikowi zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, opierając się wyłącznie na posiadanej dokumentacji. Dokument taki jest podstawowym dowodem wykonywania tego rodzaju pracy dla organu rentowego rozpoznającego wnioski o emeryturę. Natomiast nie ulega wątpliwości – w świetle stanowiska reprezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego – że w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84, niepubl.). Również w uchwale z dnia 10 marca 1984r. (III UZP 6/84, niepubl.) Sąd Najwyższy wyraźnie orzekł, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż zaświadczenie zakładu pracy.

Stanowisko to pozostaje w zgodzie z przepisem § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, który stanowi, że „okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy”. Przeprowadzenie takich dowodów jest tym bardziej uzasadnione, gdy ubezpieczony dysponuje prawidłowym według niego świadectwem, lecz jego treść kwestionowana jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Z tej ostatniej przyczyny w rozpoznawanej sprawie Sąd uznał za dopuszczalne dowodzenie faktu zatrudnienia w szczególnych warunkach wszelkimi dostępnymi w procesie cywilnym środkami dowodowymi, w szczególności przy pomocy dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych, zeznań świadków, czy też przesłuchania samego wnioskodawcy.

W ocenie sądu wszystkie zakwestionowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresy pracy (stałej i w pełnym wymiarze czasu pracy) powinny zostać zaliczone wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych. I tak w okresie od 2 sierpnia 1971 r. do 31 grudnia 1975 wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w C. jako maszynista typograficzny. Na stanowisku tym zajmował się montowaniem form drukarskich ze stopu pokrytego cyną i ołowiem oraz drukowaniem. Była to zatem praca wymieniona w dziale XI poz. 4 załącznika A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nie ma przy tym żadnych podstaw, aby z okresu pracy w warunkach szczególnych w tym zakładzie wyłączyć okres służby wojskowej wnioskodawcy (od 28 października 1971 r. do 10 listopada 1973 r.)Jednoznacznie w tej materii wypowiedział się SN w wyroku z dnia 17 maja 2012 r. (I UK 399/11, LEX nr 1211140) wskazując, że okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 u.e.r.f.u.s., ale także okresem

pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.).

Tak samo (jako pracę w warunkach szczególnych wymienioną w dziale XI poz. 4 załącznika A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.) należy zakwalifikować zatrudnienie wnioskodawcy we (...) Zakładach (...) we W. jako maszynista maszyn typograficznych.

Kolejny okres zatrudnienia wnioskodawcy to praca w Kopalniach (...) w Z. w okresie od 28 czerwca 1982 r. do 31 stycznia 1989 r. Początkowo wnioskodawca był w tym zakładzie maszynistą urządzeń krusząco – sortujących. Na tym stanowisku zajmował się przerabianiem urobku (obsługa urządzenia do kruszenia hałd). W 1984 r. wnioskodawca ukończył stosowny kurs i został operatorem spycharki. Na tym stanowisku zajmował się zrywaniem skały i przesuwaniem pługiem urobku, który zabierany był przez koparki. Wnioskodawca w zakładzie tym nie wykonywał innych –poza wskazanymi - czynności. Praca na obu wymienionych stanowiskach to praca polegająca na wydobywaniu i obróbce surowców skalnych (dział I poz. 3 załącznika A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.). Po zaliczeniu tych wszystkich okresów wnioskodawca spełnia przesłankę 15 – letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe Sąd uwzględnił odwołanie przyznając wnioskodawcy emeryturę od spełnienia przez niego przesłanki wieku.